

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Шишкін І. Г.

**АЗІЙСЬКІ КРАЇНИ АТР:
ДЕРЖАВНИЙ ЛАД,
ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ,
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА**

Острог

Видавництво Національного університету «Острозька академія»

2018

*Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 4 від 29 листопада 2018 р.)*

Ш 65 **Шишкін І. Г.**
Азійські країни атр: державний лад, політичні системи, зовнішня політика : навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. 124 с.

У посібнику висвітлено державний лад, політичні системи та особливості зовнішньої політики азійських країн АТР. Зокрема, охарактеризовано особливості функціонування законодавчої та виконавчої влади. Показано взаємодію цих гілок влади, описано механізми роботи місцевих органів самоврядування, а також представництв законодавчої і виконавчої влади на місцях. В посібнику також висвітлено принципи діяльності органів контролю і судових інстанцій. Окрему увагу приділено головним векторам зовнішньої політики основних азійських гравців в АТР.

УДК 327(5)(075.8)
ББК 66

© Шишкін І. Г., 2018
© Видавництво Національного університету
«Острозька академія», 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ТЕМА 1. КИТАЙСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА	7
Всекитайські збори народних представників (ВЗНП)	7
Постійний комітет Всекитайських зборів народних представників	10
Спеціальні комісії	12
Голова Китайської Народної Республіки	13
Державна рада	15
Центральна військова рада	16
Місцеві органи влади й управління	17
Судова система	22
Військові суди і їхня діяльність	24
Засади зовнішньої політики КНР	24
<i>Питання для самоконтролю</i>	29
ТЕМА 2. ЯПОНІЯ	30
Законодавча влада. Тип парламентаризму	30
Форма державно-територіального устрою	40
Основні громадські організації й рухи	48
Правове становище особи	49
Система сучасної зовнішньої політики Японії	51
<i>Питання для самоконтролю</i>	54
ТЕМА 3. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ЛАДУ, ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ТА ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ КНДР	55
Державний і суспільний лад	56
Правова система	58
Судова система. Органи контролю	60

Звичайні в'язниці для кримінальних злочинців	67
Зовнішньополітичний курс КНДР	68
<i>Питання для самоконтролю</i>	71
ТЕМА 4. РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ	72
Державний устрій	72
Правова система/ Загальна характеристика	74
Судова система. Органи контролю	76
Особливості зовнішньої політики	77
<i>Питання для самоконтролю</i>	80
ТЕМА 5. МОНГОЛІЯ	81
Президент Монголії	81
Законодавча влада	81
Виконавча влада	82
Адміністративно-територіальний устрій	84
Політичні партії	84
Зовнішня політика	84
<i>Питання для самоконтролю</i>	87
ТЕМА 6. В'ЄТНАМ	88
Органи державної влади й управління	88
Політичні організації	88
Особливості правової системи. Загальна характеристика	94
Судова система. Органи контролю	97
Зовнішньополітичний курс на сучасному етапі	101
<i>Питання для самоконтролю</i>	105
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ	106
Варіант 1.	106
Варіант 2.	110
Варіант 3.	113
Варіант 4.	116
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	119

ВСТУП

Фахова підготовка студентів за спеціальністю «Країнознавство» напряму «Міжнародні відносини» передбачає вивчення навчальних дисциплін «Державний лад та політичні системи країн Азії і Африки» і «Міжнародні відносини в Азійсько-Тихоокеанському регіоні». У сучасному світі зростає роль Азії у світових політичних, економічних і соціальних процесах. Стрімке зростання економічного потенціалу Китаю, Індії, Південної Кореї робить їх дедалі важливішими факторами міжнародних економічних відносин; залишається однією з найрозвиненіших держав світу Японія. Надзвичайно важливою є роль Азії на світовому ринку сировини. Окремі країни регіону розвиваються в надзвичайно складних умовах через численні політичні, економічні, соціальні, демографічні, етнічні, екологічні та інші проблеми. У багатьох країнах політична нестабільність, величезна зовнішня заборгованість, наявні вогнища воєнно-політичних конфліктів. Водночас Азія має потужний потенціал для розвитку продуктивних сил – численне працездатне населення, різноманітні природні ресурси (особливо корисні копалини). У майбутньому значення азійських ринків неминуче зростатиме й Україна має реалізувати тут свої зовнішньоекономічні можливості.

Крім того, постійно зростає питома вага азійських країн і на світовому ринку високотехнологічних видів продукції. Азійсько-Тихоокеанський регіон набуває значення головного економічного регіону світу. Підвищується політичний авторитет держав Азії в міжнародних політичних відносинах. Тому глибоке і багатоаспектне вивчення країн Азії вельми актуальне для майбутніх фахівців-країнознавців. Загально-професійний напрямок «Політична система досліджуваного регіону (країни)», а також «Зовнішня політика країни» представлена на прикладі країн Азії.

У навчальному посібнику описано поняття «державний лад», «політична система», «зовнішня політика» і суміжні наукові категорії; розглянуто економічну основу політичних процесів, їхні соціальні об'єкти й суб'єкти, специфіку еволюції й класифікацію азійських політичних систем, досвід їх нормативного (конституційного й іншого) оформлення. У тексті проаналізовано особливості розвитку політичних відносин у країнах Азії, «політичну вагу» органів законодавчої, виконавчої й судової влади, роль і місце держави в сучасних соціально-політичних системах, а також генезу, функціонування й розвиток партійно-політичних систем. Також охарактеризовано формальні й реальні механізми функціонування політичної влади, проблеми лідерства, політичної культури тощо. Загалом навчальний посібник є допоміжним для вивчення таких навчальних курсів, як «Міжнародні відносини в АТР» та «Державний лад і політичні системи країн Азії і Африки»

Мета й завдання

– подати загальну інформацію про державний лад і політичні системи країн Азії та Африки, панівні тенденції й процеси їхнього формування, роль традиційного й сучасного в політичних процесах, політико-правову базу суспільного розвитку й соціально-економічних факторів трансформації владних структур;

– подати знання про розвиток основних елементів політичних систем в Азії, процеси демократизації й «автократизації», форми організації політичної влади, а також про державний устрій, політичні режими, стан цивільних прав і свобод у ключових країнах цього регіону світу;

– сформувати вміння аналізувати причини зміни внутрішньо та зовнішньополітичного курсу тієї або іншої держави, практику функціонування і роботи державних органів, а також ті зміни, що відбулися внаслідок приходу до влади нового політичного керівництва, перспективи розвитку національної держави, політичних партій та інших інститутів.

ТЕМА 1.

КИТАЙСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

Відповідно до **Конституції** Китайська Народна Республіка – це соціалістична держава демократичної диктатури народу. Вона керована робітничим класом через КПК і заснована на союзі робітників і селян. На сьогодні діє Конституція 1982 р., у яку внесено поправки. Зокрема, 1988 р. згідно зі змінами, внесеними до Конституції, легалізовано приватні господарства й встановлено можливість передачі права землекористування. 1993 р. закріплено виконання « програми 4 модернізацій», багатопартійного співробітництва під керівництвом КПК і будівництва ринкової економіки зі збереженням регулятивної ролі держави.

Всеитайські збори народних представників (ВЗНП)

Всеитайські збори народних представників – вищий орган державної влади, який має законодавчі функції. Постійний комітет ВЗНП є його постійним органом. Відповідно до положень Конституції Китаю, ВЗНП утворюються з депутатів, обраних на зборах народних представників провінцій, автономних районів, міст центрального підпорядкування на п'ять років.

Сесії ВЗНП один раз у рік скликає Постійний комітет ВЗНП, вони відбуваються під керівництвом президії сесії ВЗНП. Якщо Постійний комітет визнає за необхідне або за пропозицією однієї п'ятої депутатів, їх можуть скликати достроково. Час скликання кожної сесії визначає Постійний комітет ВЗНП відповідно до конкретних умов (в останні кілька років зазвичай відбуваються в першому кварталі). Сесії ВЗНП відкриті, але в певних випадках

Навчальне видання

Іван Геннадійович ШИШКІН

**Азійські країни атр: державний лад,
політичні системи, зовнішня політика**

Навчальний посібник

**Комп'ютерна верстка Наталії Крушинської
Художнє оформлення обкладинки Яніни Шишкіної**

Формат 42х30/4. Ум. друк. арк. 7,21. Обл.-вид. арк. 6,81. Наклад 100 пр. Зам. № 5–19.
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура «Times New Roman».

Виготовлено ФОП видавець Свинарчук Р. В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.
Тел. (+38096) 649 20 20, e-mail: 35800@ukr.net